

S.A. Chakraborty

*De
zilveren rivier*

Verhalen uit de wereld van Daêvabad

Vertaald door De Vertaalzusjes

Voor mijn lezers.
Zonder jullie was dit nooit mogelijk geweest.

OPMERKING VAN DE AUTEUR

Hoewel het inmiddels meer dan tien jaar geleden is, kan ik me nog steeds de dag herinneren waarop ik voor het eerst het manuscript dat later *De bronzen stad* zou worden met mijn schrijfgroep in Brooklyn deelde. Ik was nieuw in de groep, was nog maar net begonnen als schrijver en had al helemaal nog nooit meegemaakt dat ik op de bank van een vreemde mijn levenswerk moest presenteren. Het manuscript dat ik deelde zag eruit zoals ik vond dat epische fantasyverhalen eruit hoorden te zien: geschreven vanuit het perspectief van minstens tien personages, met meerdere lange reizen door het land en een heleboel verschillende steden, dorpen en prachtige magische vergezichten. Allemaal vergezeld van pagina's vol gedetailleerde achtergrondverhalen, ingewikkelde geschiedenis en uitgebreide beschrijvingen.

Je zou kunnen zeggen dat mijn groep daar anders over dacht.

Er zijn zeker epische fantasyverhalen waarvoor dat soort verkenningstochten een vereiste zijn, zeiden ze, maar in de kern draaide *De bronzen stad* om de reis van Nahri en Ali. Om een jonge vrouw die wordt weggeleid bij alles wat ze kent en wordt gedwongen om haar leven keer op keer opnieuw op te bouwen en die tijdens die overlevingsstrijd toch de overtuigingskracht weet te vinden om te vechten voor haar volk en haar geluk. Om een jongeman die zijn geloof en zijn idealen maar moeilijk kan verenigen met het besef dat de stad waar hij zo van houdt is gebouwd op een fundament van onderdrukking, en dat hij de heerschappij van zijn eigen familie zal moeten vernietigen om dat systeem te ontmantelen. En hoewel ik hen wilde neerzetten in een volledig uitgewerkte wereld met

een uitgebreide groep vrienden en familie, geliefden en vijanden, allemaal met hun eigen verhalen, eigenaardigheden en idealen, besloot ik inderdaad al vroeg dat dit verhaal zich zou concentreren op Nahri en Ali, en later ook op Dara.

Ik ben echter dol op mijn secundaire personages, en ik geloof dat alles uitschrijven de beste manier is om verhalen te laten groeien en ze de ruimte te geven. Dus tijdens mijn werk aan de trilogie startte ik parallelle queesten met naamloze verkenners, beschreef ik de relatie van Muntadhir en Jamshid in hun eigen woorden, zag ik Zaynab opstaan als rebellenleider en dook ik in Dara's jeugd in een veel oudere versie van Daêvabad. Ik heb scènes geschreven die mij hielpen om de boeken beter te maken, al nam ik er soms maar één zin of een bepaald gevoel van mee. Het waren mijn privénotities en ik was nooit van plan om ze te delen.

En toen brak de pandemie uit. Zonder al te diep in mijn persoonlijke beleving te duiken van een crisis die op het moment van schrijven nog steeds niet voorbij is, kan ik je wel vertellen dat ik in de eerste paar maanden van de lockdown geen letter op papier kreeg. De wereld stond in brand, mijn gezin had me nodig en er werd van mij verwacht dat ik iets zou creëren? In een wanhopige poging om ook maar één woord op papier te kunnen zetten, keerde ik terug naar mijn oude Daêvabad-scènes. Het werken aan iets wat ik kende en wat al deels op papier stond, in een wereld waar ik van hield en die ik op mijn duimpje kende, was een stuk minder intimiderend dan de witte pagina van een nieuw project. Heel langzaam kwamen de woorden weer terug en dus dook ik dieper. Ik dacht na over de levens van mijn personages na het einde van *Het gouden rijk*, en de verhalen van de personages die allang overleden waren voordat *De bronzen stad* begint.

Een aantal van die verhalen zal ik nu met je delen. Ze staan in chronologische volgorde, met een korte introductie, zodat je ze kunt plaatsen in de context van de trilogie. Ik hoop dat je net zoveel geniet van deze korte terugkeer naar Daêvabad als ik. Ik ben je eeuwig dankbaar dat je hebt besloten om mijn boeken een kans te geven.

*Moge het vuur fel voor je branden,
Shannon Chakraborty*

Deze scène speelt zich een paar decennia voor *De bronzen stad* af en bevat spoilers voor de eerste twee boeken.

Haar zoon was prachtig.

Manizheh streek over een van Jamshids kleine oortjes en nam zijn perfecte gezichtje in zich op. Hij was amper een week oud, maar ze zag toch al een vurig waas in zijn donkere ogen. Zijn kleine lichaam was warm en zacht, en lag veilig in haar armen. Desalniettemin drukte Manizheh hem steviger tegen zich aan terwijl ze de tent verliet. Het was dan wel lente, maar het was nog vroeg in het seizoen en Zariaspa kon maar moeilijk afscheid nemen van de kille ochtenden.

De vallei voor haar lichtte op in de zonsopgang. Flitsen van roze en paarse klavertjes glinsterden door de dauw in het hoge gras. Ze stapte voorzichtig over losliggende rotsblokken en kapotte bakstenen. Zij en Kaveh hadden hun tent opgezet in een van de vele vergeten ruïnes van de mensen, die over dit land verspreid lagen. De restanten waren nog amper terug te zien in de met rotsen bezaaide heuvels, op een paar stenen bogen en één lompe zuil met een ruitenpatroon na. Terwijl ze daar liep, vroeg Manizheh zich af hoe deze plek er ooit uit had gezien. Zou het een kasteel zijn geweest? Een koninklijk huis waar andere angstige kersverse ouders hadden gelopen, doodsbang voor de wereld waarin ze een kind met adellijk bloed hadden verwekt?

Manizheh keek vluchtig naar haar zoon. Haar Jamshid. Hij had een ko-

ninklijke naam. Een naam die lang geleden van de mensen was overgenomen, zoals zoveel van hun namen. De meeste Daêva's zouden dat ontkennen, maar Manizheh had een Nahid-opleiding genoten en daar had ze dingen geleerd die de rest van haar volk niet mocht weten. Jamshid was de naam van legenden, van koningen. Een optimistische naam, ontsprongen aan het laatste restje hoop in haar ziel.

'Dit is mijn lievelingsplek van de hele wereld,' zei ze zachtjes, terwijl Jamshid even met zijn ogen knipperde. De zuigeling was slaperig en tevreden na het drinken. Ze legde zijn hoofdje tegen haar schouder en snoof de zoete geur van zijn nek op. 'Je zult hier zo veel avonturen beleven. Je *baba* geeft je een pony en zal je leren paardrijden, en dan kun je naar hartenlust gaan verkennen. Ik wil dat je op verkenningstocht gaat, lieveling,' fluisterde ze. 'Ik wil dat je gaat verkennen en gaat dromen en dat je de weg kwijtraakt op een plek waar niemand je in de gaten kan houden. Waar niemand je zal opsluiten.'

Waar Ghassan je geen pijn kan doen. Waar hij nooit van jouw bestaan zal afweten.

Want als ze iets zeker wist over de toekomst van haar kindje, dan was het wel dat Ghassan niet mocht weten dat Jamshid bestond. Van het idee alleen al werd Manizheh misselijk van angst, en dat gebeurde haar niet vaak. Ghassan zou Kaveh doden, daar twijfelde ze niet aan. Op de traagste, afschuwelijkste manier die hij maar kon bedenken. Hij zou Rustam straffen en de restanten van de vechtlust van haar getraumatiseerde broer definitief vernietigen.

En Jamshid... Ze stond het zichzelf niet toe om na te denken over hoe Ghassan hem zou gebruiken. Als Jamshid mazzel had, zou Ghassan hem onderwerpen aan dezelfde terreur als haar en Rustam: een leven als tot slaaf gemaakte in de ziekenboeg van het paleis, waar ze er elke dag aan werden herinnerd dat hun familie lang geleden al zou zijn uitgeroeid als hun Nahid-bloed hem niet goed van pas was gekomen.

Maar ze dacht niet dat haar zoon mazzel zou hebben. Manizheh had gezien hoe Ghassan door de jaren heen was verhard en in een weerspiegeling van zijn tirannieke vader was veranderd. Wellicht was het trots en onnozel geweest van Manizheh om Ghassan niet te geven waar zijn hart het meest naar verlangde. Misschien zou het beter zijn geweest om hun

families en stammen te verenigen, om zichzelf ertoe te dwingen om te glimlachen tijdens de koninklijke bruiloft en haar ogen te sluiten in de duisternis van zijn bed. Misschien zou haar volk dan opgelucht kunnen ademen en zou haar broer niet opschrikken als iemand een deur te hard dichtsloeg. Was dat niet de beste keuze voor zo veel vrouwen? Op meer kon ze toch niet hopen?

Maar Manizheh had daar niet voor gekozen. In plaats daarvan had ze Ghassan verraden, op de persoonlijkste manier. Manizheh wist dat ze daar, als zij en Kaveh betrappt zouden worden, flink voor zou moeten boeten.

Ze kuste de zachte, donsachtige haartjes die warrig om Jamshids hoofd uitwaaierden. ‘Ik zal je komen halen, kleintje, dat beloof ik. En als die dag aanbreekt... hoop ik dat je me kunt vergeven.’

Jamshid bewoog in zijn slaap en maakte een zacht geluidje dat een mes van verdriet in haar hart stak. Manizheh sloot haar ogen en probeerde elk detail van dit moment in zich op te nemen. Zijn gewicht in haar armen en zijn heerlijke geur. Het briesje dat fluisterde in het gras en de kilte in de lucht. Ze wilde onthouden hoe het voelde om haar zoon vast te houden voordat ze hem alles zou afnemen.

‘Manu?’

Manizheh verstijfde toen ze de aarzelende stem van Kaveh hoorde, onmiddellijk weer overspoeld door emoties. Kaveh. Haar partner en medesamenzweerder. Al toen ze klein waren, slopen ze samen weg om paarden te stelen en over het platteland te zwerven. Haar beste vriend en later haar geliefde toen hun nieuwsgierigheid en tienerverlangens in onhandige aanrakingen en gestolen momenten veranderden.

Nog iemand die ze zou kwijtraken. Manizheh was drie maanden te lang in Zariaspa gebleven. Ze had Ghassans brieven, waarin hij haar opdroeg om terug te keren, genegeerd. Het zou haar niets verbazen als de koning al soldaten aan het verzamelen was om haar te komen halen. Eén ding was zeker: ze zou Daêvabad nooit meer verlaten. Niet zolang Ghassan op de troon zat.

De ring, probeerde ze zichzelf in herinnering te brengen. Zolang je de ring hebt, is er nog hoop. Maar de kinderlijke fantasie dat ze de slapende Afshin-krijger zou kunnen bevrijden uit de slavenring die zij en Rustam zo

lang geleden hadden gevonden, leek nu niets meer dan dat: een fantasie.

Kaveh nam opnieuw het woord. ‘Ik heb alles klaargezet, zoals je vroeg. Zeg... gaat het wel?’

Manizheh wilde lachen. Ze wilde huilen. Nee, het ging niet. Ze drukte haar kindje stevig tegen zich aan. Het leek onmogelijk dat ze hem moest laten gaan. Ze wilde schreeuwen tegen haar Schepper. Ze wilde instorten in de armen van Kaveh. Ze wilde dat iemand háár voor de verandering eens zou vertellen dat het allemaal wel goed zou komen. Ze wilde niet meer de Banu Nahida zijn, de godin die geen zwakte mocht tonen.

Maar ze kon niet ontsnappen aan haar rol. Zelfs met Kaveh zou ze altijd in de eerste plaats een Nahid zijn en dan pas zijn geliefde en zijn vriendin. Ze kon zijn geloof nu niet doen wankelen. Ze zorgde dat haar stem kalm klonk en haar ogen droog waren voordat ze zich omkeerde.

Het verdriet was op zijn gezicht geschreven. ‘Je ziet er beeldschoon uit met hem,’ fluisterde Kaveh, met eerbied en pijn in zijn stem. Hij kwam dichterbij, starend naar hun slapende zoon. ‘Weet je het zeker?’

Manizheh wreef over de rug van Jamshid. ‘Alleen zo kunnen we verhullen wie hij is. Nahid-magie is sterk als we jong zijn. Als we dit nu niet doen, geneest hij zijn kinderjuffen en zullen zijn geschaafde knietjes vanzelf helen.’

Kaveh schonk haar een onzekere blik. ‘En als hij die vaardigheden op een dag nodig heeft?’

Het was een terechte vraag. Jamshid leek zo klein en kwetsbaar in haar armen. Hij zou ziek kunnen worden, hij zou kunnen worden vervloekt. Hij zou van een paard kunnen vallen en zijn nek kunnen breken. Hij zou uit een van de vele met ijzer vergiftigde rivieren in de weelderige bossen van Zariaspa kunnen drinken.

En toch zou dat minder erg zijn dan wanneer ontdekt zou worden dat hij een Nahid was.

Bizar, dat de dood de voorkeur kan hebben boven een leven in Daêvabad.

‘Ik zie geen andere optie, Kaveh,’ biechtte ze op toen ze naar de tent terugkeerden. Hun vuuraltaar stond in de oostelijke hoek te smeulen. ‘Ik hoop dat ik het teken op een dag kan verwijderen, maar die dag is nog niet aangebroken. Deze magie is zo oud en onbekend dat ik eerlijk gezegd hoop dat ik het überhaupt voor elkaar kan krijgen.’

‘Hoe weten we of het gelukt is?’

Manizheh staaarde naar haar zoon en streelde met haar vinger over zijn kleine, verfrommelde gezichtje. Ze probeerde zich voor te stellen hoe Jamshid eruit zou zien als hij drie maanden oud was. Drie jaar. Dertien. Ouder dan dat wilde ze hem niet voor zich zien. Ze wilde niet nadenken over hoe het zou zijn als ze hem helemaal niet kon zien opgroeien.

‘Als het werkt, kan ik zijn pijn niet wegnemen,’ zei ze. ‘En dan zal hij het op een krijsen zetten.’

Drie weken nadat ze haar kindje voor het laatst had vastgehouden, stond Manizheh in de troonzaal van Daêvabad.

‘Dus je begrijpt,’ zei ze, een einde breiend aan haar verzonnen, onhandige excuus voor de maandenlange vertraging die ze in Zariaspa had opgelopen, ‘dat mijn experimenten te veelbelovend waren. Ik kon ze niet achterlaten. Ik moest blijven om ze af te maken.’

Eén lang, gespannen moment was het zo stil in de zaal dat je een speld kon horen vallen. Toen rechtte Ghassan zijn rug op zijn troon en ontbrandde de woede op zijn gezicht.

‘Je experimenten?’ herhaalde hij. ‘Je bent in Zariaspa gebleven, hebt mijn smeebedes en boodschappers genegeerd voor je experimenten? Mijn echtgenote, jouw koningin, is dood vanwege jouw experimenten?’

Saffiyeh is nooit mijn koningin geweest. Maar dat durfde Manizheh niet te zeggen. In plaats daarvan deed ze haar best om op haar benen te blijven staan. Ondanks haar Nahid-magie was ze helemaal uitgeput. Haar benen en rug deden zeer van de rit te paard, en haar borsten waren opgezwollen door de melk die maar bleef vloeien. Het minste beetje druk van de doeken en koolbladeren die ze onder haar onderhemd had gestopt om haar toestand te verbloemen, deed de tranen in haar ogen prikken.

Ze herpakte zich en zei: ‘Ik heb je berichten niet op tijd ontvangen.’ Manizheh was te moe en haar hart was te gebroken om haar reactie oprecht te laten klinken. Zelfs zij kon horen dat er geen enkel mededogen doorklonk in haar woorden. ‘Anders was ik eerder teruggekeerd.’

Ghassan staaarde naar haar, met een uitdrukking van verraad op zijn gezicht. Ze zag oprecht verdriet in zijn blik: een emotie waar Manizheh hem heel lang niet op had kunnen betrappen. Hoe langer hij op de troon zat als

de tiran van Daêvabad, hoe minder emoties hij liet zien. Het was alsof zijn heerschappij over deze stad de warmte uit zijn hart zoog.

Ze had geen medelijden met hem. Ghassan had haar laten meesleuren – niet letterlijk, want zelfs de koning was niet angstaanjagend genoeg om anderen over te halen haar aan te raken – maar ze was omringd door soldaten en werd gedwongen om bij de Daêva-poort van haar paard af te stappen. Ze moest over de hoofdstraat helemaal door het kwartier van haar stam naar het paleis lopen. Manizheh had dat gedaan. Ze had geprobeerd om haar hoofd hoog te houden en niet te laten zien dat ze buiten adem was toen het weggetje door de heuvels van Daêvabad kronkelde. Haar volk keek toe: hun bange gezichten waren zichtbaar achter ramen en kapotte deuren, en de Daêva's mochten haar niet zien worstelen. Zij was hun Banu Nahida, hun licht. Het was haar plicht.

Maar tegen de tijd dat ze aankwam bij het paleis dat haar voorouders hadden gebouwd en waarvan de stenen voor haar zongen, was ze een wandelend wrak. Haar kleding was smerig, haar jurk gescheurd en vies van de modder. Haar chador was naar haar schouders gegleden, waardoor haar wilde haren en met as bezaaide voorhoofd zichtbaar waren geworden. En dit was nog voordat ze haar hadden meegenomen naar de troonzaal: de heilige plek waar de Nahid-raad ooit bijeen was gekomen.

Ze vroeg zich af wat haar voorouders zouden denken als ze haar nu konden zien: gehavend en smerig, aan de voet van de gestolen troon van haar familie, buigend voor de afstammelingen van de djinns die hen hadden afgeslacht.

Als ze slim was zou ze haar excuses aanbieden. Manizheh wist dat Ghassan dat wilde. Ze had hem vernederd. Het hof van Daêvabad was wreed, en ook de koning kon niet ontsnappen aan hun geroddel. Door toedoen van Manizheh kwam hij nu zwak over. Was de angstaanjagende koning van Daêvabad werkelijk zo machtig als zijn eigen Nahid hem niet hoefde te gehoorzamen? Zelfs terwijl die ongehoorzaamheid zijn vrouw fataal was geworden? Manizheh vond het oprecht erg dat Saffiyeh was overleden. Ze had nooit wrok tegen haar gekoesterd. Sterker nog: ze had gehoopt dat Ghassans huwelijk zou betekenen dat hij Manizheh eindelijk met rust zou laten. Het zou Manizheh alleen haar trots kosten om haar excuses aan te bieden en een goede genezer zou dat misschien ook

doen, gegegeld door het feit dat er onnodig een slachtoffer was gevallen.

Manizheh keek Ghassan strak aan. Ze was zich ervan bewust dat het hele hof naar haar staarde. Zijn *Qaid*, Wajed, nog een Geziri-djinn. Zijn Ayaanle-grootvizier. Hoewel Ghassan continu verkondigde dat hij de banden tussen de Daêva- en djinn-stammen wilde verbeteren, zag ze geen enkel Daêva-gezicht om haar heen. En deze djinns kwamen niet rouwig op haar over. Ze zagen er gretig uit. Hongerig. Iedereen vond het heerlijk om te zien hoe een arrogante ‘vuuraanbidder’ op haar plek werd gezet.

Wij zijn beter dan jij. Ik ben beter dan jij. Niet voor het eerst voelde Manizheh de verleiding om toe te geven aan de woede die in haar opborrelde. Waarschijnlijk zou ze de botten kunnen breken van de helft van de mannen die nu naar haar staarden. Ze zou het plafond kunnen overhalen om in te storten en hen allemaal te bedelven.

Maar ze was in de minderheid, en Manizheh wist dat zo’n actie iedere Daêva in de stad fataal zou worden. Ze zou aan de wapens van een willekeurige overlevende worden gespietst, en daarna zou Rustam worden geexecuteerd, net als Nisreen: haar trouwste vriendin en assistent. De priesters in de tempel en de kinderen op school zouden al snel volgen. Hun kwartier zou zwart zien van het bloed van de onschuldigen.

En dus keek Manizheh naar de grond. Maar ze bood haar excuses niet aan. ‘Zijn we klaar?’ vroeg ze in plaats daarvan. Haar stem klonk kil.

Ze kon de woede horen in die van Ghassan. ‘Nee. Maar je moet ongetwijfeld aan de slag in de ziekenboeg, bij de andere patiënten die je in de steek hebt gelaten. Vertrek.’

Vertrek. Het bevel gonsde door haar lijf, vernederde haar. Manizheh draaide zich om.

Maar hij was nog niet klaar. ‘Je zult dit paleis nooit meer verlaten,’ zei Ghassan tegen haar rug. ‘We willen niet dat je iets overkomt.’

De magie flikkerde in haar handen. Eén knip van haar vingers. Zou dat genoeg zijn om de botten aan de basis van zijn schedel te verbrijzelen?

Ze rechtte haar schouders en ontspande haar handen. ‘Begrepen.’

Geroezemoes klonk in golven om haar heen terwijl ze door de menigte naar de deur liep. De metaalkleurige ogen van de djinns keken vijandig en beschuldigend. Een harteloze heks, zo zagen ze haar. Jaloers en wreed. Een snob. Een trut.

Een vuuraanbidder.

Manizheh hield haar rug recht en liep door de deur.

Maar buiten de troonzaal was het niet veel beter. Het was midden op de dag en het stikte in het paleis van de secretarissen en ministers, edelen en geleerden. Haar smerige chador hing nog steeds om haar schouders. Manizheh was gemakkelijk te herkennen en ze kon zich wel voorstellen hoe verlopen ze eruit moest zien: smerig en alleen nadat ze was gestraft door hun rechtmatige, gelovige koning. Het geroezemoes in de hal stierf weg toen ze stopten om naar haar te staren.

Een stel Daêva's aan de andere kant van de gang liep op haar af, met bezorgde uitdrukkingen op hun gezichten. Manizheh keek hen aan en schudde zachtjes haar hoofd. Ze konden haar niet helpen en ze wilde niet dat haar volk nog meer risico zou lopen. Ze verdroeg het gefluister in haar eentje. Ze was kil, siste men. Ze was kwaadaardig. Ze had Saffiyeh praktisch vermoord – de liefste koningin ooit – om weer bij Ghassan in bed te kunnen kruipen.

Het brandende gevoel had zich over haar armen verspreid, naar haar nek. Manizhehs zicht was vertroebeld. Ze kon elke steen voelen, elke druppel Nahid-bloed die hier had gevloeid. Wist iedereen hoeveel zij en haar volk hadden opgeofferd zodat zij hier nu konden staan en over haar konden oordelen?

Natuurlijk niet.

Manizheh wist dat de magie van het paleis haar woede simpelweg zou overnemen en er iets betreurenswaardigs mee zou doen als ze zich niet zou herpakken. Ze liep hijgend naar de eerste tuindeur die ze zag. De wachter leek van haar te schrikken, maar herstelde op tijd om de deur dicht te slaan en het slot te vergrendelen zodra ze buiten was.

Manizheh liet zich tegen de stenen muur vallen en bedekte haar gezicht met haar handen. Haar hele lichaam deed pijn. Haar ziel deed pijn. Ze voelde zich hol en opgebrand: een lege huls. Het enige wat ze zag in de duisternis van haar gedachten, waren Jamshid en Kaveh op de plek waar ze hen voor het laatst had achtergelaten: de man van wie ze hield met hun verboden kind in zijn armen, tussen de ruïnes en de lentebloemen. Ze kon Jamshid nog horen huilen terwijl ze het teken op zijn schouder tatoeëerde om hem zijn nalatenschap af te nemen. Het geluid weergalmde sinds haar

vertrek nog altijd in haar oren. Hikkend geschreeuw en gedempt gesnik dat maar niet ophield.

Toen verstijfde Manizheh. Ze hoorde niet alleen de herinnering aan het gekrijs van Jamshid, ze hoorde ook een ander kind huilen, voorbij het versmolten web van groen.

Ze aarzelde. Dit was de wildste hoek van de tuin, die al eeuwenlang was verwaarloosd en nu praktisch in een jungle was veranderd. De kolossale bomen reikten boven de paleismuren uit, klimplanten met doornen verstikten de paden, en de struiken waren zo dichtbegroeid dat de ondergrond van het bos donker en glad was door de rottende bladeren en het mos. Het kanaal dat door het paleis stroomde was hier geruisloos en onmogelijk diep. Het zwarte water werd minstens één persoon per jaar fataal. Maar omdat dit Daêvabad was, was uiteraard niet alleen de natuur gevaarlijk. De paleismagie die door haar aderen stroomde, leek altijd het meest meedogenloos onder deze stille bomen. Alsof iets ouds en gewonds zich onder de grond had verstopt en zich voedde met het bloed en de ellende van de afgelopen millennia.

Dit deel van de tuin werd dan ook vermeden door wezens in het bezit van gezond verstand. Er gebeurden dingen in deze bossen die de djinns niet begrepen. Een ooit magere kat was teruggekeerd als een tijger met glazen tanden en een slangenstaart. Schaduwen zouden opstaan van de grond en nietsvermoedende wandelaars opslokken. Een combinatie van roddels en daadwerkelijke magie. De grens tussen verhalen die werden verteld om kinderen de stuipen op het lijf te jagen en bedienden die daadwerkelijk verdwenen, was lastig te duiden.

Die verhalen hadden nooit indruk gemaakt op Manizheh. Tot nu. Ja, ze was een Nahid en de magie van het paleis had haar nooit iets aangedaan. Maar ze kon zich niet voorstellen waardoor een kind hierheen kon zijn gelokt, en heel even vroeg ze zich af of het geluid wellicht een trucje was: een wrede, persoonlijke foltering.

Het jammerende, hikkende gesnik stopte niet, truc of geen truc. Bezorgd volgde ze het geluid. Ze verwachtte ergens een vogel aan te treffen die geluiden kon nabootsen.

Maar de geluiden werden niet gemaakt door een vogel. Onder een enorme cederboom, gewikkeld in wortels die zo met elkaar verstrengeld

waren dat je heel klein zou moeten zijn om erdoorheen te kruipen, lag een jonge knul. Ineengedoken op de mossige ondergrond, met zijn knietjes tegen zijn borst, schudde zijn hele lichaam door zijn gesnik. Zijn prachtige kleren vielen direct op in de duisternis. Waar de stof niet bezaaid was met bladeren en modder, was zijn katoenen *dishdasha* zo wit dat hij leek op te lichten. De sjerp om zijn middel was gemaakt van zijde: brons en indigo geschakeerd op een prachtige koperkleur. Hij had gouden ringen om zijn polsen en in zijn oren, en parels om zijn nek. Dit was niet de kleding die de meeste jongetjes tijdens het buitenspelen droegen, zeker niet haar eigen zoon, die gekleed zou gaan in zelfgesponnen wol en opgelapte hoofddeksels terwijl hij rillend de winters in Zariaspa moest zien te overleven.

Maar de kleine jongen die voor haar lag, was niet zoals de meeste andere kinderen. Hij was de aanstaande djinn-koning.

Een bijzonder domme aanstaande djinn-koning. Ze zag al snel dat de jonge Muntadhir al Qahtani alleen en ongewapend was, fout op fout gestapeld. Ze kon zich niet voorstellen hoe de beschermde kleine prins hier alleen terecht was gekomen, huilend in de jungle.

Echt niet? Manizheh was immers ook een koninklijk kind geweest en had al jong geleerd dat ze haar emoties moest verbergen. Emoties waren een zwakte in het paleis, een strop die anderen zouden gebruiken om je aan op te hangen. En Muntadhir was niet alleen de zoon van de koning: hij stamde af van een familie van krijgers, een volk dat trots was op hun onverschrokkenheid. Hij was duidelijk oud genoeg om te weten wat het hem zou kosten als hij zichtbaar zou rouwen.

Maar hij zou ook worden opgegeten door een schaduwwezen als hij hier zou blijven. Daar zouden de Nahid-broer en -zus de schuld van krijgen, en dus zette Manizheh een stap naar voren. 'Vrede zij met je, kleine prins.'

Muntadhir schrok en keek op. Toen zijn betraande ogen zich op haar richtten, werden ze groot van angst. Hij krabbelde overeind, met zijn rug tegen de boomstam.

Manizheh stak haar handen in de lucht. 'Ik doe je niets,' zei ze zachtjes. 'Maar dit is geen veilige plek.'

De prins knipperde alleen met zijn ogen. Hij was een mooi kind, met grote grijze ogen onder lange, donkere wimpers. Ze zag een vleugje van een roodbruine kleur in de zwarte lokken die in perfecte krullen tot voor-

bij zijn kin reikten. Nu ze dichterbij hem stond, kon Manizheh zien dat er kleine amuletten van matglas aan zijn kleding waren gespeld. Om zijn nek droeg hij een ketting van soortgelijke materialen: de lichte, glazen kralen werden vergezeld door kralen van hout en schelpen naast een hanger van gedreven koper. De hanger was waarschijnlijk gevuld met heilige verzen, geschreven op piepkleine flarden perkament. Ordinair bijgeloof om de jonge koning te beschermen tegen het kwaad. Zijn moeder kwam uit een klein dorpje aan de kust, en hoewel Manizheh Saffiyeh altijd als een makke, stille vrouw had gezien, was het haar niet ontgaan dat ze alsnog had geprobeerd om haar zoon zo goed en zo kwaad mogelijk te beschermen.

En nu was ze dood. Muntadhir stond als aan de grond genageld, een konijn dat oog in oog stond met een havik.

Manizheh ging op haar hurken zitten in de hoop dat ze zo minder dreigend zou overkomen. Ondanks wat de djinns geloofden, zou ze nooit een kind iets aandoen. ‘Ik vind het heel erg wat er met je moeder is gebeurd, kleintje.’

‘Waarom hebt u haar dan vermoord?’ flapte Muntadhir eruit. Hij veegde zijn loopneus af aan zijn mouw en begon weer te huilen. ‘Ze heeft u niets misdaan. Ze was lief en aardig... Ze was mijn *amma*,’ jammerde hij. ‘Ik heb haar nodig.’

‘Weet ik, en ik vind het heel erg voor je. Toen ik heel jong was, ben ik ook mijn moeder verloren.’

‘Verloren’ was een wreed accuraat woord, want Manizhehs moeder was een van de vele Daêva’s die waren verdwenen onder de brute heerschappij van Khader, de vader van Ghassan. ‘En ik weet dat het nu onmogelijk lijkt, maar je zult dit overleven. Zij zou willen dat je doorgaat. Je bent omringd door geliefden en zij zullen voor je zorgen.’ Dat laatste deel voelde als een leugen, of op zijn minst niet als de gehele waarheid. Feit was dat er wel degelijk gezorgd zou worden voor de moederloze jonge prins, maar ook die lui zouden zo hun eigen motieven hebben.

Muntadhir staarde alleen maar naar haar. Hij zag er reddeloos verloren uit. ‘Waarom hebt u haar vermoord?’ fluisterde hij opnieuw.

‘Ik heb haar niet vermoord,’ zei Manizheh op vriendelijke, doch ferme toon. ‘Je amma was heel erg ziek. Ik heb het bericht van je vader niet op tijd ontvangen, maar ik wilde haar geen kwaad doen. Dat zou ik nooit doen.’

Muntadhir kwam dichterbij. Hij greep een van de met mos begroeide takken tussen hen in zo stevig vast dat zijn knokkels een lichtere kleur hadden gekregen. ‘Ze zeiden al dat u dat zou zeggen. Dat u zou liegen. Dat de Daêva’s niets anders doen dan liegen. Ze zeiden dat u haar hebt gedood zodat u met mijn vader kon trouwen.’

Het was één ding om dergelijke vooroordelen mompelend uit de monden van volwassen leden van het hof te horen. Het was nog veel erger om ze te horen uit de mond van een rouwend kind. Manizheh was sprakeloos door de beschuldiging die in zijn ogen brandde. Muntadhir stond nu in een kaarsrechte houding en zag er ten volle uit als de toekomstige emir.

‘Op een dag zult u hier met de dood voor boeten. Daar zal ik voor zorgen.’ De Qahtani-prins sprak de woorden dan misschien trillend uit, maar hij sprak ze wel uit. Alsof hij een nieuwe vaardigheid uitprobeerde die hij nog niet helemaal onder de knie had. En toen, voordat ze kon reageren, vluchtte hij dieper het woud in.

Manizheh keek naar zijn rug, die in de verte verdween. Muntadhir zag er zo klein uit tegen de mistige, groene achtergrond. Heel even wenste ze dat de prins door de jungle zou worden verorberd en dat de natuur zou afrekenen met een dreiging die alleen nog maar groter zou worden.

En dat is precies de reden dat je Jamshid hebt achtergelaten. Het had haar hart gebroken om haar zoon te verlaten, maar hij zou in elk geval niet hoeven opgroeien op deze afschuwelijke plek.

Manizheh dwong zichzelf om door te lopen, maar ze was al snel uitgeput. De drukkende hitte ontnam haar het laatste restje kracht dat ze nog had. Haar benen trilden en waren nat op de plek waar ze samenkwamen. Hoewel de geboorte van Jamshid nu al weken geleden was, bloedde ze af en toe nog steeds. Manizheh had geen idee of dat normaal was, geen idee of Nahid-lichamen anders reageerden op een bevalling. Tegen de tijd dat ze oud genoeg was geweest om dergelijke vragen te stellen, waren er geen Nahid-vrouwen meer over om het haar te vertellen.

Maar haar pijn deed er niet toe. Want hoe dichterbij de ziekenboeg kwam, hoe duidelijker het werd dat een andere Nahid haar nodig had.

Als de paleismagie van Manizheh was, was de overwoekerde, jungleachtige binnenkant van Rustam. Haar broertje was nooit zo’n goede genezer geweest als zij – niemand was zo’n goede genezer als zij – maar hij had

bijzonder groene vingers en de tuin luisterde naar hem zoals een trouwe, liefhebbende hond naar zijn baasje luistert.

Nu was de tuin verwilderd. Nieuwe ranken van klimop en gigantische trompetachtige bloemen waren overal verspreid. Het felle groen van de nieuwe planten stak schril af tegen de rest. Lang voordat hij zichtbaar was, kon Manizheh de geliefde sinaasappelboomgaard van Rustam al ruiken: het te zoete aroma van overrijpe citrusvruchten en verrotting hing door-dringend in de lucht.

Haar adem stokte toen ze de hoek om liep. De tuin van de ziekenboeg zag eruit alsof iemand er tien flesjes met een groeidrankje overheen had uitgegoten. Bosjes met munt die eerder nog tot haar heupen reikten waren nu net zo groot als bomen, en stonden naast rozen zo groot als dinerbor-den met doornen die je als dolken zou kunnen gebruiken. De boomgaard van Rustam, zijn grote trots, was verwilderd en hing als een dreigende spin boven de rest van de tuin. De explosie van fruit moest zelfs te veel zijn geweest voor de vrijwilligers die het extra fruit voor de voedselvoor-raad van de tempel verzamelden, want op de grond lagen sinaasappelen te rotten.

Manizheh liep door het onkruid zo snel als ze kon, wat niet heel snel was. Haar hoofd deed pijn en er lag een laagje as op haar huid. Haar chador was weg, blijven hangen achter een boom, en haar vieze haren hingen los om haar schouder. Ze was amper bij het paviljoen aangekomen toen ze een scherpe pijn in haar schaamstreek voelde. Ze boog voorover en probeerde het niet uit te schreeuwen.

‘Vrouwe!’

Manizheh keek op en zag dat Nisreen de chirurgische instrumenten had laten vallen die ze in de zon aan het leggen was. Ze snelde naar Manizheh toe.

‘Banu Nahida...’ Nisreen viel stil en keek met opengesperde ogen naar Manizheh.

Manizheh klemde haar kaken op elkaar toen de pijn in haar baarmoeder zich weer kenbaar maakte. *Ademhalen. Blijven ademhalen.* ‘Waar is Rus-tam?’ wist ze uit te brengen.

‘Hij is met een operatie bezig. Hij was al begonnen toen we hoorden dat u er weer was.’

‘Gaat het een beetje met hem?’

Nisreen opende haar mond en sloot hem toen weer. Ze wist duidelijk niet goed wat ze moest zeggen. ‘Hij leeft nog.’

Dat was geen geruststellend antwoord. Manizheh wist al dat hij nog in leven zou zijn. Ghassan zou nooit het risico lopen om zijn enige Nahid te doden zolang zij weg was. Maar er bleven nog genoeg dingen over die hij Rustam kon aandoen.

‘Vrouwe, u hebt hulp nodig,’ hield Nisreen vol. ‘Ik zal u meenemen naar de hamam.’

Manizheh drukte met een vuist tegen haar buik. Ze wist niet zeker of ze heelhuids de hamam kon bereiken, laat staan of ze zichzelf zou kunnen wassen zonder flauw te vallen. Maar zodra ze zich zou uitkleden, zou iedereen aan haar kunnen zien dat ze een kind had gebaard.

Ze keek Nisreen in de ogen. Haar assistente, de enige persoon die Manizheh een vriendin zou kunnen noemen. Wellicht belangrijker nog: een vrouw die eerder zou sterven dan dat ze een Nahid zou verraden. Ze aarzelde maar heel even voordat ze Nisreens uitgestrekte arm pakte en er met haar hele gewicht op leunde.

‘Niemand mag me zien,’ mompelde Manizheh. ‘Als we in de hamam aankomen, zorg dan dat er niemand is. En barricadeer de deur achter ons.’

‘Moet ik de deur barricaderen?’

‘Ja. Ik ga je hulp nodig hebben, lieverd. Maar vooral je geheimhouding.’

Manizheh viel uiteindelijk niet flauw in het bad, hoewel ze zo versuft was dat het weinig verschil had gemaakt. De tijd verstreek in een waas van stoom en heet water, de geuren van rozenzeep en oud bloed. Nisreen ging voorzichtig en kalm te werk. Ze had heel even gearzeld toen ze de stoffige kleding van Manizheh had uitgetrokken, maar toen ging ze aan de slag, al even betrouwbaar als altijd. Terwijl ze werd gewassen en schoon werd geschrobd en het water een vieze grijze kleur aannam, begon Manizheh mogelijk te huilen. De tranen stroomden met de zeep mee over haar wangen. Ze wist het niet zeker. Het kon haar ook niet schelen.

Maar toen ze eenmaal in haar vertrouwde bed lag, viel ze in slaap en sliep ze als een blok. Tegen de tijd dat ze ontwaakte, was het donker in

haar kamer, op het licht van het vuuraltaar en een kleine olielamp naast haar bed na.

Ze was niet alleen. Haar Nahid-zintuigen pikten de hartslag en ademhaling van een ander al even gemakkelijk op als haar ogen dat hadden kunnen doen wanneer het lichter was geweest. Gedesoriënteerd probeerde Manizheh te gaan zitten, maar dat resulteerde alleen in een nieuwe steek in haar maag.

‘Geen paniek,’ zei een zachte stem. ‘Ik ben het maar.’

‘Rustam?’ Manizheh knipperde met haar ogen. Ze zag vage schimmen van haar broer: de donkere ogen die zo op de hare leken en de helderwitte kleur van zijn sluier.

‘Op dit moment ben ik de Baga Nahid.’ Rustam stopte nog een kussen onder haar hoofd en zette een kwalijk riekend drankje aan haar lippen. ‘Drink dit op.’

Manizheh gehoorzaamde. Als Rustam e-Nahid eigenhandig een medicijn voor je maakte, dan dronk je dat op. De opluchting overspoelde haar met zo’n vaart dat Manizheh bijna stikte: de pijn, de zwelling over haar hele lichaam en haar bonzende hoofd verzachtten onmiddellijk.

‘De Schepper zegene je,’ zei ze hees.

‘Je moet iets eten,’ zei hij. ‘En wat water drinken.’

Ze dronk uit het nieuwe glas dat hij aanbood, maar schudde haar hoofd toen hij haar een klein bord met gesneden fruit en sneden brood voorhield. ‘Ik heb geen honger.’

‘Je moet iets eten, Manu. Je lichaam is verzwakt.’ Rustam reikte naar haar hand.

Manizheh trok haar hand terug voordat hij haar kon aanraken. ‘Ik heb geen honger, zei ik toch?’

Er viel een korte stilte. Ze kon hem nog steeds niet goed zien. Zijn blik was naar de grond gericht, zoals meestal het geval was. Rustam maakte zelden nog oogcontact en als hij dat wel deed, hield hij het niet lang vol.

Hij nam opnieuw het woord. ‘Ik mag dan niet over jouw talenten beschikken, zus, maar ik ben net als jij ook een Nahid. Ik hoef je hand niet aan te raken om te weten wat er is gebeurd.’

Nieuwe tranen prikten in haar ogen. Manizheh had voor de geboorte van Jamshid al jaren niet meer gehuild. ‘Er is niets gebeurd. Het gaat prima met me. Het was gewoon een zware reis.’

‘Manizheh –’

‘Het was een zware reis,’ herhaalde ze fel. ‘Begrijp je dat? We hebben niets te bespreken. Je hoeft niets te weten. Als je niets weet, kun je ook nergens de schuld van krijgen.’

‘Jij en ik weten allebei dat dat een leugen is.’ Rustam knipte met zijn vingers en de olielamp begon feller te branden en verspreidde wilde schitteringen en schaduwen door de kamer. ‘Je hoeft deze last niet in je eentje te dragen. Dat kun je niet. Dit is te veel.’

‘Er valt niets te vertellen.’

‘Jawel! Je kunt niet een jaar lang verdwijnen en weer terugkomen nadat je bent –’

De hele kamer trilde. Ze voelden een enorme hittegolf en de vlammen in het vuuraltaar schoten omhoog, verschroelden het plafond. Wat Rustam eerder had gedaan, verbleekte bij wat er nu gebeurde.

‘Als je die zin afmaakt, zul je nooit meer een woord kunnen uitbrengen,’ waarschuwde ze. ‘Begrepen?’

Rustam pakte de lege beker uit haar handen, maar hij trilde. Zijn handen trilden als hij bang was, een aandoening waar hij geen controle over had en die met de jaren alleen maar erger was geworden. Hij kon amper een voorwerp vasthouden zonder ermee te rinkelen als Ghassan in de buurt was. Tijdens openbare gelegenheden hadden hij en Manizheh geknoopte doeken om zijn polsen gebonden die hij kon vastgrijpen om zichzelf te herpakken.

En nu was Manizheh de oorzaak van zijn getril. Ze had geen keuze: het was dom van hem om vrijuit te spreken terwijl Ghassan overal spionnen had lopen, maar ze had er ook direct spijt van.

‘Rustam, het spijt me. Ik wil alleen –’

‘Ik snap het,’ zei hij fel. ‘Dat jij mij ervoor wilt bedreigen, zegt me genoeg.’ Hij opende en sloot zijn vuisten en drukte zijn handen tegen zijn knieën, wanhopig op zoek naar controle. ‘Ik haat dit,’ fluisterde hij. ‘Ik haat hen. Dat ik je niet eens kan vragen of –’

‘Weet ik.’ Nu pakte ze wel zijn hand vast. ‘Mag ik jou iets vragen?’

‘Natuurlijk.’

‘Zou jij datgene waar ik je niet over kan vertellen willen toevoegen aan je gebeden?’

Rustam keek haar weer aan. ‘Elke dag, zus.’

De oprechtheid in zijn ogen maakte het alleen maar erger voor Manizheh. Ze wilde het hem vertellen. Ze wilde samen onder haar deken kruipen, zoals ze deden toen ze nog klein waren, en huilen. Ze wilde dat een andere Nahid haar zou vertellen dat het wel goed zou komen. Dat Ghassan ten onder zou gaan en dat ze haar zoon weer zou zien. Dat ze de spreuk die ze had uitgesproken zouden terugdraaien en dat ze zouden terugkeren naar Daêvabad om samen te regeren zoals hun familie verdiende.

Maar haar broertje zag er afschuwelijk uit. Rustam rilde zacht en zijn huid zag bleek met een ziekelijke, gele ondertoon. De kringen onder zijn ogen waren zo diep dat het net leek of hij een blauw oog had, en hij was afgevallen. Ze kon de rest van zijn gezicht niet zien. Rustam deed zijn sluiertje zo zelden af dat ze hem er soms aan moest herinneren dat hij dat kon doen als ze samen waren. Manizheh wist dat er meer achter zat dan vroomheid alleen. Hij was in zichzelf gekeerd om hun leven in Daêvabad aan te kunnen en trok zich terug achter elke mogelijke muur, naar een plek waar niemand bij hem kon komen.

Het maakte haar heel duidelijk hoe haar broer tijdens het jaar dat ze afwezig was had geleden. Andere tekenen zouden er niet zijn. Die waren er nooit. Rustams botten genazen terwijl Ghassans mannen ze braken, net als de wonden die door de zweepen werden achtergelaten en de brandplekken van het zuur. Ghassan had Manizheh nooit geslagen, dat was niet nodig geweest. Hij had al lang geleden geleerd dat ze zich razendsnel gewonnen gaf zodra hij haar broer iets aandeed. Maar niet al Rustams onzichtbare wonden waren veroorzaakt door Ghassan. Op zijn polsen zag ze een ander verhaal. Haar broer had meer dan eens geprobeerd om zelfmoord te plegen, maar het was lastig voor een Nahid om dat voor elkaar te krijgen. Zijn laatste poging – een vergiftiging – was jaren geleden, en Manizheh was degene die hem had teruggehaald. Hij had haar gesmeekt om hem te laten sterven. Ze was op haar knieën gevallen en had hém gesmeekt om haar niet alleen te laten.

Het was de laatste keer dat ze had gehuild voor de geboorte van Jamshid.

Ze kon niet langer op Rustam steunen. Manizheh probeerde kalm over te komen. ‘Zou je de keuken willen vragen om me wat gemberthee te

brengen?’ vroeg ze. ‘Ik denk dat mijn maag dan zodanig kalmeert dat ik weer wat kan eten.’

Hij keek haar opgelucht aan. Ze herkende de blik van een genezer die blij was dat hij iets kon doen. ‘Natuurlijk.’ Rustam stond op en zocht even in de zakken van zijn gewaad. ‘Ik heb iets voor je. Ik weet dat je hem graag verbergt, maar ik dacht... Ik dacht dat je er misschien steun uit zou kunnen halen.’ Hij legde een klein, hard voorwerp in haar hand en omsloot het in haar vingers voordat hij een stap naar achter zette. ‘Moge het vuur fel voor je branden, Manu.’

Manizheh voelde een steek in haar hart. Ze wist wat er in haar hand lag. ‘En voor jou, lieveling.’

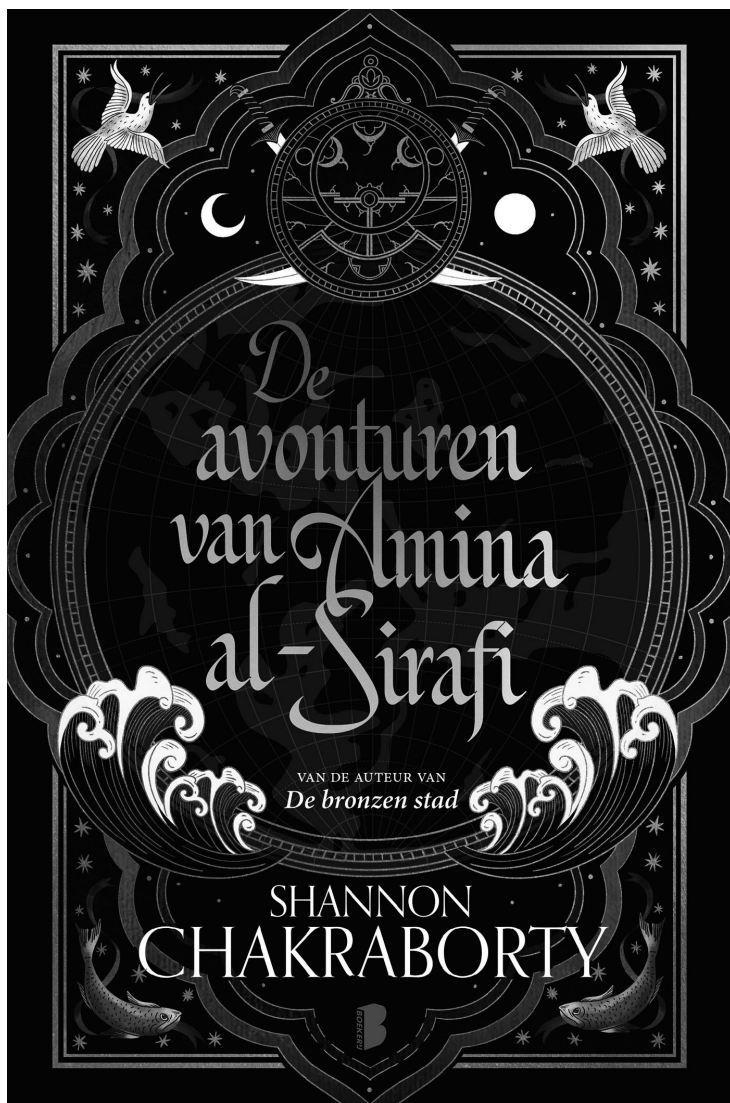
Hij maakte een buiging voor haar en vertrok. Manizheh ging weer op bed liggen en maakte zich klein. Pas toen ze de deur hoorde sluiten, dwong ze de vlammen om te doven en werd de kamer weer in duisternis gehuld.

Toen pas deed ze de oude ring die hij haar had gegeven om haar vinger. De ring was flink verweerd. Manizheh was bekend met elke deuk en kras. Er was geen enkel voorwerp waar ze meer aandacht aan had besteed dan aan de ring die de enige hoop bood op verlossing voor haar volk.

‘Kom alsjeblieft terug,’ fluisterde ze. ‘Red ons, alsjeblieft.’

Lees hier een voorproefje uit
De avonturen van Amina al-Sirafi

OVER WAT KOMEN GAAT

In de naam van God, de Meest Genadige, de Meest Barmhartige. Gezegend zij Zijn heilige Profeet Mohammed, zijn familie en zijn volgelingen. Gezegend zij God die in Zijn glorie de aarde en zijn diversiteit aan landen en talen, mensen en woorden schiep. Schuilt in deze enorme wonderen, zo talrijk dat het mensenoog nooit meer dan een glimp kan aanschouwen, niet het bewijs van Zijn Verhevenheid?

Over wonderen gesproken... laten wij ons verblijden met de avonturen van de *nakhudha* Amina al-Sirafi.

Ja! Díe kapitein Amina al-Sirafi. De smokkelaar, de piraat. De godslasteraar die er door mannen in brieven van wordt beschuldigd dat ze mensenharten serveert aan haar zeemonster-echtgenoot, en de tovenares – ze móét wel een tovenares zijn, want geen enkele vrouw zou zonder verboden magie zo behendig een schip kunnen besturen – met een uiterlijk dat op de een of andere manier zowel verleidt als afschrikt. Handelaren langs al onze prachtige kusten durven haar naam niet uit te spreken, alsof ze een djinn is die op een dergelijke manier kan worden opgeroepen. Vreemd genoeg hebben zij geen scrupules als het aankomt op gemene geruchten verspreiden over haar lichaam en haar seksualiteit: de zaken waar mannen geobsedeerd door raken wanneer ze haten waar ze naar verlangen, en verlangen naar wat ze niet kunnen bezitten.

Ik weet zeker dat jullie de verhalen over haar hebben gehoord. Het is immers traditie voor de rondreizende mannen van onze oemma om de wonderen van de wereld te delen door verhalen te vertellen over hun reizen. In het bijzonder wanneer die reizen verrijkt worden door roddels over angstaanjagende vrouwelijke rovers. Veel van deze reizigers zullen zweren dat hun verhalen niet zijn geschreven met als doel om te prikkelen of te vermaken – stel je voor! – maar dat ze in de eerste plaats bedoeld zijn

om de harten van de gelovigen te versterken en bewijs te leveren van de beloofde pracht van Gods creatie. Maar toch... Wordt ons als moslims niet opgedragen om de waarheid te verkondigen? Om te achterhalen wat waarachtig is en om het verspreiden van leugens tegen te gaan?

En, lieve zusters... wát voor leugens.

Deze schrijver heeft veel van deze verhalen gelezen en daar nog een les van geleerd: het is inherent aan het vrouw-zijn dat je verhaal verkeerd wordt onthouden. Wordt weggegooid. Wordt verdraaid. In de oude verhalen zijn vrouwen de overspelige echtgenotes, wier verraad een echtgenoot doet zinken tot een moordlustige krankzinnigheid, of ze zijn de lankmoedige moeders die de echte helden baren. Biografen slijpen de scherpe randjes af van capabele, gewetenloze koninginnen, zodat ze worden herinnerd als heiligen. Geografen waarschuwen gelovige mannen voor bepaalde plekken met schandalige verhalen over wellustige vrouwen die dartelen door de zee en zich tegoed doen aan buitenlandse indringers. Vrouwen zijn de vergeten echtgenotes en naamloze dochters. Vroedvrouwen en dienstmaagden, dievegges en lichtekooien. Heksen. Een prikkelende anekdote voor vrienden thuis, of een waarschuwing.

Er bestaan zat van dat soort lasterlijke verhalen over Amina al-Sirafi. Ze beweren dat ze te meedogenloos was. Te ambitieus, te gewelddadig, zeer onfatsoenlijk en, nou ja... oud! Een moeder, dat geloof je toch niet? Ach ja, van de jeugd kan men een zekere mate van opstandigheid verwachten. Daarom kennen we verhalen over schatzoekende prinsessen en krijger-vrouwen, die af en toe aflopen met een lang en gelukkig leven. Zolang ze maar eindigen met de jongen, de prins, de zeeman, de avonturier. De man die haar zal ontmaagden, die haar kinderen zal schenken, die haar tot echtgenote zal maken. De man die bepaalt wie ze is. Hij mag verder met zijn epos – hij mag zelfs nieuwe echtgenotes vinden en nieuwe kinderen verwekken – maar de verhalen van vrouwen moeten opgaan in een waas van huiselijkheid... als ze überhaupt al worden verteld.

Amina's verhaal eindigde niet. Net zoals het verhaal van iedere andere vrouw niet eindigt. Deze nederige schrijver... Ach, ik moet mezelf nog voorstellen! Er schuilt meer achter mijn naam, maar nu mogen jullie me Jamal noemen. Jamal al-Hilli. En ik heb grootmoeders ontmoet die nieuwe bedrijven begonnen, oudere koninginnen die veroveringsoorlogen voeren en jonge moeders die voor het eerst een tekenpen oppakten. Er

is een kans dat we alleen over Amina's verhaal beschikken juist omdat ze moeder was. Tijdens onze tijd samen had ze het continu over haar dochter. En hoewel het een boude aanname is... denk ik dat ze tot haar dochter sprak. Zodat haar kind zou begrijpen waarom haar moeder bepaalde keuzes had gemaakt. Want toen Amina besloot om haar thuis te verlaten en terug te keren naar een leven op zee, werd ze meer dan alleen een piraat. Meer dan een heks.

Ze werd een legende.

Dit verhaal zal ongeloofwaardig in de oren klinken. Het beetje bewijs en de documenten die ik kon verzamelen zijn gereproduceerd, maar wat de nakhudha betreft, leek het deze schrijver beter om Amina zelf haar verhaal te laten doen. Om weerstand te bieden aan de neiging om haar woorden te verdraaien en te verzachten. Maar eerlijkheidshalve zal ik nog een waarheid opbiechten: haar avonturen worden niet alleen verteld als bewijs van de wonderen Gods.

Ze worden verteld ter vermaak.

1

God is mijn getuige: niets van dit alles zou ooit gebeurd zijn zonder die twee dwazen uit Salalah. Zonder hen en die kaart van ze.

– Wat? Hoezo is dit niet hoe je een verhaal begint? Een biografie?! Wil je een biografie? Wier verhaal ben je aan het optekenen, denk je? Van de grootmoefiti van Mekka? Mijn volk heeft niet zoveel op met afkomst als dat van jou. We zijn niet eens echte Sirafi's. De vader van mijn vader – een wees uit Oman die piraat werd – vond de naam gewoon wel romantisch klinken.

– Vind jij van niet dan?

Goed, zoals ik al zei: die idioten en hun kaart. Kijk, ik begrijp best waarom schatzoeken zo populair is, heus. Wij bouwen onze huizen immers op de ruïnes van verloren steden en varen met onze schepen over de ondergelopen paleizen van vergeten koningen. Iedereen kent wel een verhaal over hoe deze of gene een fles Sassanidische munten heeft opgegraven toen hij zijn velden aan het zaaien was, of heeft een keer een parelduiker ontmoet die talloze smaragden zag glinsteren op de zeebodem. Mij is verteld dat schatzoeken in Egypte zo populair is dat men professionele gildes heeft opgericht om zo hun eigen trucjes geheim te kunnen houden... Maar voor de juiste prijs krijg je wellicht iemand zover om je van advies te voorzien. Misschien bieden ze zelfs aan om je een kaart te verkopen! Een gids naar ongekende rijkdommen.

De kaarten zijn – en ik kan dit niet genoeg benadrukken – buitengewoon gemakkelijk te vervalsen. Ik kan je zelfs vertellen hoe dat moet: het enige wat je nodig hebt, is een stuk perkament en wat tijd. Tonicums worden gebruikt om het papier te vergelen en donkerder te maken, hoewel je daar meestal helaas urine voor nodig hebt en voor het beste resul-

taat zul je gal van een vleermuis moeten gebruiken. De kaart zelf moet zorgvuldig worden getekend, met genoeg details, zodat sommige geografische locaties herkenbaar zijn. Idealiter stuur je het doelwit de tegenovergestelde richting op van waar de kaartmaker naartoe wil vluchten. Je kunt symbolen gebruiken uit allerlei alfabetten. Veel vervalsers prefereren het Hebreeuws vanwege de mystieke connotaties, maar als je het mij vraagt, wordt je brief veel mysterieuzer door de tekst van een oude tombe van de Sabeërs te gebruiken. Verfrommel de boel, scheur de randjes eraf, brand er een paar gaatjes in, voeg een dun laagje *sandrak* toe om de letters te laten vervagen en je bent klaar om je 'schatkaart' te verkopen aan de hoogste bieder.

De kaart die mijn cliënten die nacht in hun bezit hadden, zag er niet uit alsof hij was verkocht aan de hoogste bieder. Hoewel ze hadden geprobeerd om het document en hun missie geheim te houden – alsof nachtelijke excursies naar oude ruïnes een doodnormaal verzoek waren – was een glimp genoeg geweest om vast te stellen dat de kaart van twijfelachtige kwaliteit was: wellicht het oefenmanuscript van een enthousiaste jonge crimineel.

Maar die meningen hield ik voor me. Het was een zegen dat ze me hadden ingehuurd om hen hierheen te roeien, een toevallige klus die ik had geregeld tijdens het vissen. Ik leek vast een ideale kandidaat voor hun missie: een eenzame dorpsvrouw met ietwat te lange tanden, die vrijwel zeker te dom was om interesse te tonen in hun plannen. Ik maakte de juiste geluidjes, waarschuwde ze dat er *ghouls* spookten in de ruïnes en dat de omringende lagune was vervloekt door djinns, maar de jongemannen verzekerden me ervan dat ze hun eigen boontjes wel konden doppen. En aangezien ik vele nachten in het gebied had zitten vissen zonder ook maar één bovennatuurlijk fenomeen op te merken, maakte ik me geen zorgen.

– Pardon? Hoezo vind je dat naïef? Weet je nog hoe wij elkaar hebben ontmoet, vuile hypocriet. Hou gewoon je mond en eet je stoofpot op. De *saltah* is hier hartstikke lekker en jij bent bijna net zo dun als die pen in je handen. Als je me nog één keer onderbreekt, Jamal, mag je een andere nakhudha gaan lastigvallen voor die verhalen van je.

Hoe dan ook... Terug naar die avond. Het was verder een prachtige nacht. De sterren straalden aan de hemel, wat zelden gebeurde tijdens

de *kharij*: de zomerwoestijn die ons normaal gesproken in mist hult. De maan scheen helder op de ruïne van het fort aan de andere kant van de lagune. De afbrokkelende bakstenen waren de enige restanten van een lang verlaten stad, die volgens de dorpelingen ooit een bedrijvige handelshaven was geweest. Dit deel van de wereld had altijd al rijkdom gekend. De Romeinen noemden ons ooit *Arabia Felix*, ‘Gezegend Arabië’, door onze toegang tot de zee, betrouwbare handelsroutes en lucratieve wierookbossen. De dorpelingen beweren tevens dat de verloren schatkamer van de stad – nog steeds uitpuilend van het goud – onder de ruïnes verborgen ligt en is begraven door een aardbeving. Ik vermoedde dat de jongelui zich hadden laten leiden door dat verhaal, totdat een van hen luid met zijn tong naar mij klakte, als een man die een ezel wil laten stoppen, toen we nog in de lagune voeren.

‘Hier stoppen,’ beval de knul.

Ik keek met een vertwijfelde blik naar het zwarte water om ons heen. Het strand was nog een flink stuk van ons verwijderd. Overdag was dit een prachtig plek, waar je flamingo’s en dolfijnen kon zien. Als de wind en het getij meewerkten, spoot het water in geisers uit de rotsen, tot groot vermaak van kinderen en gezinnen die er kwamen picknicken. Maar tijdens het laagtij op een kalme nacht als deze waren de brandingsgolven mild: een kalm, sussend gedreun met een glinsterende witte schuimlaag, die het verschil tussen de zee en de kust nog kleiner leek te maken. Als mijn klanten dachten dat ze helemaal naar het amper zichtbare strand konden zwemmen, waren ze nog dommer dan ik dacht. En ik denk dat je inmiddels wel begrijpt dat ik ze niet heel hoog had zitten.

‘We zijn nog niet bij de ruïnes,’ gaf ik aan.

‘Dit is ver genoeg.’ Ze zaten samen aan de andere kant van mijn kleine boot, met de kaart op hun knieën. Eén knul hield een olielamp vast voor wat licht, de andere een brandend bosje gedroogde jasmijn.

‘Ik snap het niet,’ mompelde een van de twee. Ze hadden de hele nacht al fluisterend lopen bekvechten. Hoewel hun accent deed vermoeden dat ze uit Aden kwamen, wist ik hun namen niet. Ze hadden vrij theatraal verkondigd dat ze me een extra dirham zouden betalen voor mijn discretie als we hun namen achterwege konden laten, en aangezien het mij toch geen fluit kon schelen, was het extra geld een aangename bonus. ‘Volgens de kaart moet het hier zijn...’ Hij wees naar de hemel boven ons. Ik had met

hem te doen, want die kaart zag er heel anders uit dan alle andere sterrenkaarten die ik in mijn leven had gezien.

‘Jullie zeiden dat jullie naar de oude stad wilden gaan.’ Ik wees naar de heuvel, of deed daar in elk geval een poging toe. Een dikke mistbank was echter naar beneden komen zetten vanuit de wadi, de door moessons opgezwollen rivier die de lagune vulde om ons te omringen. Zowel de ruïne als de heuvels waren niet meer zichtbaar. Sterker nog, ik zag de hele kust verdwijnen totdat we leken te zweven op een eindeloze, in mist gehulde vlakte.

De jongelui negeerden me. ‘We hebben de woorden uitgesproken,’ zei de ene met de olielamp. ‘We hebben haar betaling. Ze zou moeten verschijnen.’

‘En toch is ze er niet,’ ging de ander tegen hem in. ‘Ik zei toch dat we...’

Maar wat ze ook moesten, het interesseerde me ineens niet meer. Binnen één ademteug ging het windje dat de hele nacht vanaf zee blies abrupt liggen, de lucht voelde doods en vlak aan. Ik verstijfde en er parelde een druppel zweet over mijn ruggengraat. Ik ben een zeevaarder en hou niets zo goed in de gaten als het weer. Ik hield een rafelende rand van mijn mantel omhoog, maar het draad werd niet door de wind beroerd. De mist kwam dichterbij, vergezeld door een verstikkende stilte die elke golf tegen de boeg van de boot in een donderslag veranderde.

Er zijn plekken ter wereld waar dergelijke tekenen de voorbode kunnen zijn van een woeste, gevaarlijke storm, maar de tyfoons die hier af en toe huishielden, kwamen meestal niet zo plotseling opzetten. Het water bleef kalm, het getij en de stroming onveranderd, maar toch had ik een onheilspellend gevoel in mijn buik.

Ik reikte naar mijn roeispanten. ‘Ik denk dat we moeten gaan.’

‘Wacht!’ Een van de jongemannen stond op en zwaaide enthousiast naar de mist. ‘Zie je die schaduw boven het zeeschuim?’

Het was inderdaad zeeschuim, besefte ik, terwijl ik het duister in tuurde. Doordat ik jarenlang in de weerkaatsing van de zon op het wateroppervlak had gestaard, waren mijn ogen niet meer zo goed als vroeger en kon ik ’s nachts niet meer zo scherp zien. Maar de knul had gelijk. Het was niet alleen een mist die dichterbij kwam. Het was zeeschuim, hoog genoeg om mijn boot op te slokken. Toen het naderde, was er een roodgele gloed zichtbaar en rook je het misselijkmakende aroma van rottend vlees en gevilde vis.

‘Geef haar haar betaling,’ drong Olielamp aan. ‘Snel!’

‘Vergeet mijn betaling en ga weer zitten,’ beval ik, terwijl de tweede knul zijn hand in zijn gewaad stak. ‘We worden –’

De jongen trok zijn hand uit zijn zak en onthulde een groot stuk rode carneool. Toen gebeurden er twee dingen vlak na elkaar.

Ten eerste besefte ik dat hij het niet over mijn betaling had gehad.

Ten tweede trok het wezen voor wie de betaling wel was ons de mist in.

De jongen met de carneool had amper tijd om het uit te schreeuwen voordat het zeeschuim over hem heen snelde. Het likte aan zijn nek en borst en wikkelde zich als een gretige geliefde om zijn heupen. Er werd hem een ijzingswekkende kreet ontlokt, maar geen enkele sterfelijke mond zou tot zo’n geluid in staat moeten zijn. Het leek meer op het gebrul van een vloedgolf en de doodscreten van zeemeeuwen.

‘Khalid!’ De andere knul liet van schrik de lamp vallen en doofde zo onze enige lichtbron.

Maar gelukkig – gelukkig? – was het blijkbaar levende en mogelijk kwaadaardige zeeschuim aan het oplichten. Het licht was zwakjes, maar genoeg om Khalid te kunnen zien terwijl hij als een wolf zijn tanden ontblootte en op zijn compagnon dook.

‘Je zult me niet in handen krijgen!’ siste hij, terwijl hij de nek van de andere jongen probeerde vast te pakken. ‘We zullen je vervloeken! We zullen je verslinden! We zullen je in de vlammen werpen!’

De andere jongen probeerde zich los te worstelen. ‘Khalid, hou op!’ Hij begon te stikken terwijl meer zeeschuim – nu zo rood als bloed – zich over hen beiden verspreidde. Zuignappen met scherpe tanden doemden op aan het oppervlak als de tentakels van een monsterlijke inktvis.

Ik zou graag beweren dat ik niet aarzelde. Dat ik, toen ik twee jongemannen in doodsgevaar zag verkeren, direct in actie kwam en me niet kort afvroeg of het kwaadaardige zeeschuim wellicht verzadigd zou zijn als het hen allebei had opgegeten en mij en mijn boot met rust zou laten. Dat zou een leugen zijn. Ik aarzelde wel degelijk. Maar toen vervloekte ik hen, ging ik staan en reikte ik naar mijn mes.

Nu moet je weten dat ik dol ben op wapens. De *khanjar* was van mijn grootvader, en mijn schandelijk mooie kromzwaard uit Damascus had ik gestolen van een edele die het niet verdiende. Het kleine rechte mes in mijn enkelholster en een werkelijk prachtige *chakram* waren van mijn

tweede echtgenoot, die er intens veel spijt van heeft gekregen dat hij mij leerde om ermee om te gaan.

Maar er is maar één wapen voor situaties als deze, een wapen dat ik zelf heb laten maken en altijd bij me draag. Het is gemaakt van puur ijzer. Het lemmet is niet het scherpste, en zo zwaar dat het soms wat onpraktisch is. Het metaal is bezaaid met roestplekjes door het heilige Zamzam-water dat ik er elke nacht overheen sprenkel om het te zegenen. De rode vlekjes maken het lastiger om de heilige verzen te lezen die in het metaal zijn gekerfd. Maar het mes hoefde niet mooi te zijn.

Het moest effectief zijn wanneer aardere wapens tekortschoten.

Ik greep Khalid bij de kraag en trok hem van de andere jongen af. Voor dat hij op mijn keel af kon duiken, zette ik mijn heilige zwaard tegen die van hem. ‘Wegwezen,’ beval ik.

Hij spartelde als een gek en het zeeschuim vloog alle kanten op. ‘Je zult me niet krijgen. Je zult me niet krijgen!’

‘Ik wil je ook helemaal niet! Wegwezen nu, in naam van God!’

Ik zette meer druk met het mes terwijl ‘bismillah’ over mijn lippen rolde. Zijn huid begon te sissen en toen zakte hij in elkaar. Het zeeschuim dat zijn lichaam had omwikkeld, bleef even in de lucht hangen en dook toen op me af. Het was alsof ik werd geraakt door een stormram en mijn hoofd knalde tegen de bodem van de boot.

Ijzige vingers met vlijmscherpe nagels prikten in mijn oren en een zwaar gewicht hield me op de plek. Godzijdank had ik mijn heilige wapen nog vast. Ik begon als een gek om me heen te slaan, het wapen bleef vastzitten in de lucht. Ik hoorde een kreet – een kwaadaardig, onnatuurlijk geluid, als klauwen die over schelpen schrapen – en toen werd het met schubben bedekte monster dat op mijn borstkas hurkte langzaam zichtbaar. Zijn glinsterende ogen hadden de kleur van ruimwater, en zijn sme-rige, stroachtige haar zat onder de zeepokken.

Hij krijste weer en onthulde vier op naalden lijkende tanden. Zijn knokige handen grepen naar die van mij, terwijl hij de dolk uit zijn wijnrode borst probeerde te trekken. Zilverkleurig bloed borrelde en gutste uit de wond en doordrenkte ons allebei.

De jongens snikten en smeekten God om genade. De demon brulde en jammerde in een vreemde taal. Ik duwde het mes dieper in zijn borst en verhief mijn stem om me verstaanbaar te maken.

‘Allah!’ schreeuwde ik. ‘Er is geen god dan Hij, de Levende, de Zelfstandige!’ Ik hield de dolk stevig vast en begon aan het *ayat al-kursi*: de passage uit de Koran die me – zo had ik heel mijn leven geleerd – zou beschermen.

De demon op mijn borstkas brulde en kronkelde van de pijn. Zijn skeletachtige handen vlogen naar zijn met schubben bedekte oren.

‘Sluimer noch slaap kan Hem treffen! Aan Hem behoort toe wat er in de hemelen en wat er op de aarde is... Wil je nou eindelijk van me af gaan?’ Ik gaf het wezen een por en hij spoog in mijn gezicht. ‘Wie is degene die van voorspraak is bij Hem zonder Zijn verlof? Hij kent wat er voor hen is en wat er achter hen is. En zij kunnen niets van Zijn kennis omvatten, behalve wat Hij wil!’

Zijn huid rookte. De demon besloot duidelijk dat hij er klaar mee was. Vleermuisachtige vleugels ontsproten uit zijn rug en met een windvlaag trok hij zich los van het mes en verdween hij in de nacht.

Ik ging happend naar adem rechtop zitten. De mist was al aan het oplossen en de twee jonge knullen hielden elkaar nog steeds vast aan de andere kant van de boot. Ik hield de dolk stevig in mijn hand en keek of er nog iets schuilde in de optrekkende mist. De angst geselde mijn gemoed, zwaar en verstikkend, terwijl ik wachtte op die bekende lach. Op vurige, zwarte ogen en een verlokken stem.

Maar ik zag en hoorde niets. Niets behalve de met sterren bezaaide lagune en het zachte gekabbel van het getij.

Ik draaide me razendsnel om naar de jonge knullen. ‘Jullie zeiden dat jullie op schattenjacht waren.’

Olielamp bloosde en ik zag rode vlekken verschijnen op zijn lijkkleke huid. “‘Schat’ is een definitie die openstaat voor... Nee, wacht!’ riep hij, terwijl ik hun kaart en een stuk carneool weggriste en boven het water hield. ‘Niet doen!’

Ik gooide de fonkelende rode steen de lucht in en ving hem met één hand weer op. ‘Geen spelletjes met mij spelen, jochie,’ waarschuwde ik. ‘Bij de volgende leugen gooi ik jullie allebei overboord. Je had het over betaling en een naam. Wat probeerde je op te roepen?’

‘We wilden helemaal niets... Bidukh!’ biechtte hij op, toen ik de kaart in de zee dompelde. ‘Mijn neef heeft me over haar verteld. Ze is...’ Hij slikte hoorbaar. ‘Ze is een van de dochters van Iblis.’

Ik keek hem met open mond aan. ‘Probeerden jullie een dochter van de heer van de hel op te roepen? Op mijn boot?!’

‘We hadden geen kwaad in de zin!’ Het maanlicht was weer teruggekeerd en ik zag hem ineenkrimpen. ‘Het gerucht gaat dat ze de geheimen van de liefde in je oren fluistert als je haar weet te bekoren.’

Khalid tolde in de armen van zijn vriend. ‘Ik moet overgeven.’

‘Als je in mijn boot overgeeft, mag je terugzwemmen naar de kust. Een dochter van Iblis... Ik zou jullie allebei moeten vervloeken.’ Ik wierp de kaart en de carneool in de lagune. Met twee luide plonsen verdwenen ze in het water. Mijn passagiers begonnen tegen te sputteren.

‘Hé!’ schreeuwde de jongen. ‘Daar hebben we veel geld voor betaald!’

‘Jullie mogen God op jullie blote knieën danken dat jullie dit niet met je leven hoefden te bekopen.’ Ik duwde een extra roeispaan in zijn handen. ‘Roeien, jij. Misschien kom je van een beetje beweging weer bij zinnen.’

Hij liet de peddel bijna uit zijn handen vallen en keek met opengesperde ogen toe hoe ik van houding veranderde en daarmee de andere wapens onthulde die ik onder mijn mantel had verstopt. Ik veegde het ijzeren mes schoon en deed het terug in de schede voordat ook ik mijn roeispanen pakte.

Beide jongens staarden me geschokt aan. Ik kon het hun niet kwalijk nemen. Ik had een demon verslagen, leunde niet meer voorover om te verhullen hoe lang ik werkelijk was en roeide nu op volle kracht. Het was een schril contrast met de stille, ineengedoken vissersvrouw die met tegenzin had besloten om hen hierheen te brengen.

‘Wie ben jij?’ vroeg Khalid met hese stem.

De ander keek me met grote ogen aan. ‘Wát ben je?’

Het waterpeil in de lagune nam af, maar ik zou zweren dat ik nog steeds een zwaarte in de lucht kon voelen. Heel even leek het water dat op het met rotsen bezaaide strand spetterde op de geelrode kleur van het inmiddels verdwenen zeeschuim, en zagen de schaduwen die dansten op de klif fenuit als tentakels.

‘Iemand die als geen ander weet welke prijs je voor magie moet betalen.’

Ik zei verder niets en ze stelden geen vragen. Dat hoefde ook niet. Want verhalen doen al snel de ronde, en zelfs als de jongens zich te zeer schaamden om hun eigen aandeel op te biechten, zouden ze geen weerstand kunnen bieden aan het verhaal van een doodgewone vissersvrouw, die als een

krijger van God vocht tegen een demon. De vrouw die haar rafelige mantel afdeed en daarmee een wapenarsenaal aan haar middel onthulde, en het lichaam van een amazone.

Ze zouden overdrijven, maar de waarheid doet er niet toe in een goed verhaal. Het verhaal dat zich als een lopend vuurtje verspreidde in taveernes en op scheepswerven. Tot in de harems van rijke vrouwen en de keukens van hun bedienden.

Tot het oor van een bijzonder wanhopige grootmoeder in Aden.